

ФАРМАЦИЯ:

сериозна специалност и престижна професия

материал на Милена Узунова

20

специалност на фокус

фармацията е една от тези специалности, които само с името си създават усещане за стабилност и известна трудност. Това, разбира се, може да означава само едно: сигурна и престижна професия. Фармацията съчетава в себе си познания по медицина, химия и биология, като неин основен предмет на изучаване е взаимодействието между медикаментите и човешкия организъм. Фармацевтите са регулирана професия и обучението е съобразено с редица държавни изисквания не само в България, но и навсякъде по света.

Какво се изучава

Висша математика

Микробиология и вирусология

Физикохимия

Фармацевтична ботаника

Фармакология

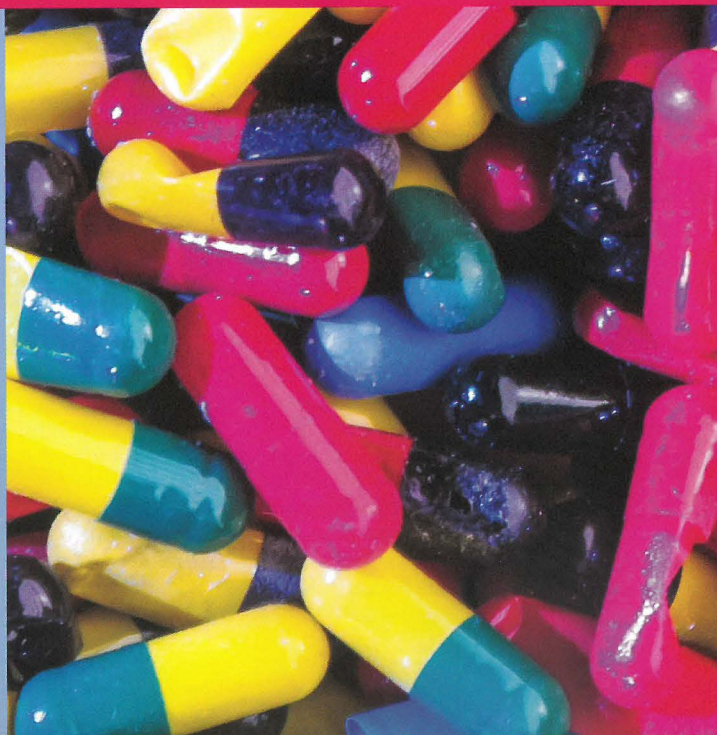
Клинична химия

Биофизикохимия

Нанотехнологии във
фармацията

Молекулна динамика

Биоелектроника

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Програмите в университетите се фокусират върху модули като химия, биология и физиология, фармацевтика (как се правят лекарствата) и фармакология (как лекарствата взаимодействат с тялото). Програмите в чужбина залагат освен на академичната подготовка, и на професионални тренинги като изучаване на правните и етичните аспекти на професията, както и правилното общуване с клиенти.

Специализациите на специалност Фармация включват микробиология, имунология, развиване на медикаменти, фармацевтични технологии и клинична практика. Изискванията за прием в специалност Фармация варират в различните държави и институции, но със сигурност ще са ви необходими задълбочени познания по химия, по възможност в комбинация с биология, физика и математика. Конкуренцията за прием е висока, затова отличните оценки от гимназиалната диплома са задължителни. За програмите в чужбина владенето на езика на преподаване е валиден за всяка специалност, но тук можем да отбележим, че е още по-важно да го знаете перфектно, тъй като обучението включва голям процент терминология и не широко разпространени думи.

● ● ●

Франция е родината на множество фармацевтични, козметични и химически компании, затова изобщо не е изненада, че и тя попада сред водещите дестинации

Видовете степени по Фармация се различават значително според държавата, в която изберете да следвате. В България например тя се изучава в медицинските университети, обикновено е с продължителност 5 години, а завършилите получават квалификация магистър-фармацевт. В Европа и по света ще срещнете програми като бакалавър по фармация (BPharm), както и магистър по фармация (MPharm). Ако имате идея къде ще искате да работите след завършване, добре е да проверите допълнително дали дипломата от университета ще се приеме в друга държава. Във Великобритания, например, ще ви е нужна задължително поне магистърска степен по Фармация, преди да бъдете допуснати до едногодишен курс на обучение там, който ще ви позволи да се регистрирате като професионален фармацевт.

Топ университети в света

Водещите университети в света за специалност Фармация не са изненадващи. Традиционно САЩ и Великобритания стоят начело на класациите, но и двете държави са силно селективни в приема си по медицинските специалности, и в частност Фармация. Не е изненада, че в подреждането в Европа Великобритания заема почти всички челни позиции в топ 10. Таксите там също са едни от най-високите в света, но добрата новина е, че островната държава все още предлага студентски заеми, а пък страната не неограничените възможности може да се похвали с десетки университети, които „надават“ за добри кандидати под формата на разнообразни стипендии.

В континентална Европа изпъкват вузовете в Германия и Франция. Медицинските специалности са особено популярни сред чуждестранните студенти в Германия, защото има и глад за кадри. Водещите университети там, повечето от които държавни и без такси за студенти от ЕС, са: Ludwig-Maximilians-Universität München, Freie Universität Berlin, Georg-August-Universität Göttingen, Philipps-Universität Marburg, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg.

Франция е родината на множество фармацевтични, козметични и химически компании, затова изобщо не е изненада, че и тя попада сред водещите дестинации за изучаване на специалност Фармация. Имената, които изпъкват там, са: Université Paris Descartes, Université Paris-Sud, Université Pierre et Marie Curie (UPMC), Université de Strasbourg, Université Claude Bernard Lyon 1.

В чужбина кандидатстването обикновено става по документи. Стандартните включват диплома за средно образование, сертификат за владеене на език, мотивационно писмо, като най-важно е да имате добър успех и да използвате езика свободно.

Водещи университети в света:

Университет	Държава
1. University of Oxford	Великобритания
2. Harvard University	САЩ
3. Monash University	Австралия
4. University of Toronto	Канада
5. University of California	САЩ
6. University of Cambridge	Великобритания
7. UCL	Великобритания
8. University of Nottingham	Великобритания
9. Johns Hopkins University	САЩ
10. University of South Carolina	САЩ

Източник: QS World University Rankings by Subject 2019

Водещи университети в Европа:

Университет	Държава
1. University of Oxford	Великобритания
2. University of Cambridge	Великобритания
3. UCL	Великобритания
4. University of Nottingham	Великобритания
5. University of Manchester	Великобритания
6. King's College London	Великобритания
7. Karolinska Institutet	Швеция
8. ETH Zurich	Швейцария
9. Leiden University	Холандия
10. University of Copenhagen	Дания

Източник: QS World University Rankings by Subject 2019

Добрата училищна подготовка по точните науки е абсолютно задължителна за кандидатстване

Фармация в България

В България обучението по фармация обикновено се провежда само в редовна форма и е с продължителност 5 години, а завършиващите получават директно степен „магистър“.

Висшите училища в България, които предлагат магистърска програма Фармация, са: Софийски университет, Медицински университет – София, Медицински университет – Варна, Медицински университет – Пловдив. От скоро още един роден университет предлага магистърска програма по Фармация – Медицински университет – Плевен. По-долу можете да видите и класацията на тези висши училища, според Министерството на образованието. Всички вузове, предлагащи специалността у нас, са държавни. Таксите в България по Медицина и Фармация са едни от най-ниските в Европа, а образованието все още е на доста високо ниво. Затова и много чужденци идват да следват в родната ни страна именно тези специалности.

	Университет	Резултат
1.	Медицински университет – София	76
2.	Медицински университет – Пловдив	69
3.	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна	64
4.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	63

Източник: QS World University Rankings by Subject 2019

Кандидатстването в програми по Фармация има своите специфики и те се изразяват най-вече в изпитите за прием. Всички медицински университети изискват конкурсен изпит и/или оценка от матура по биология и химия, а понякога и по математика. Добрата училищна подготовка по точните науки е абсолютно задължителна за кандидатстване, затова за тази специалност (както и за Медицина) е добре да се ориентирате от рано.

23

Кариерна реализация

Най-логичното продължение на обучение по Фармация е работа като фармацевт в аптеки, съветвайки пациенти и продавайки лекарства. Всъщност завършилите специалността имат много по-широко поле за изява като работа в научно-изследователски лаборатории, академични институции, болници, регулаторни органи и фармацевтични компании. Научната дейност включва кариера в разнообразие от организации като университети, болници, клинични центрове, като дейността включва основно разработване на лекарства, медицински технологии, национални здравни политики и регулации. Разработването на нови лекарства пък е сред най-възбуждащите и влиятелни начинания – това могат да предложат фармацевтичните компании. Възможностите за реализация наистина са многобройни, а позициите в областта са едни от най-престижните и високо платени както по света, така и у нас.

Безброй уроци и задачи – всичко е в името на това, да сбъдна мечтата си

интервю на Елвира Юркова

24

специалност на фокус

Елизабет Иванова

е на 28 години. По образование е магистър-фармацевт. Завършила е също така и маркетинг, но в момента се развива в сферата на фармацевтичния бизнес. В самото начало след като се дипломира, започва работа в аптека като магистър-фармацевт, след което обаче се насочва към фармацевтичните компании. В момента работи в една от топ три в света в сферата на иновативните биотехнологични фармацевтични компании. Длъжността, която заема, е Local Quality Responsible GCP/ GVP (специалист качество – Добри клинични практики и Фармаконадзорство) в Медицинския отдел на компанията.

Какво ви насочи към специалността, която учите?

Още от ранна детска възраст бях избрала фармацията за своя професия. Това мое решение е благодарение на майка ми, която също е фармацевт. Израснах до нея в аптеката и знаех, че това ще бъде и моята професия. Всичко там ми беше безкрайно интересно, исках да бъда непрекъснато с нея на работа.

Разкажете ни за вашия университет – къде се намира, къде е в класациите, с какво се отличава от останалите университети? Как спряхте избора си на него?

Медицински Университет-София е на първо място сред Медицинските университети в България, именно на него дължа възможността си сега да се развивам като магистър-фармацевт и да упражнявам тази професия. МУ-София ми е дал всичко – целия ми живот, любовта към професията и най-вече любовта към фармацията. Това беше единственият Медицински университет, в който исках да уча. Той е безспорно най-добрият в сферата на медицинските науки в България. Също така МУ-София ми даде шанса да напиша Дипломната си работа в един от най-престижните университети в Германия – Рупрехт – Карлс в Хайделберг – най-старият немски университет. Хайделбергският университет до ден днешен заема челни позиции в международните академични рейтинги и класации, както за комплексните си образователни и научноизследователски достойнства, така и по множество отделни дисциплини.

МУ-София ми е
дал всичко –
целия ми живот,
любовта към
професията и
най-вече
любовта към
фармацията

**Добрите
фармацевти
имат афинитет
към природните
науки
като химия
и биология
още от
училище**

Трябва да бъдеш всеотдаен и на 100% отдаден на това, което учиш и искаш да практикуваш в бъдеще. Учиш се на това, че трябва да поставяш пациента в центъра на своята всекидневна работа, да посигуряваш качествени, ефективни и безопасни лекарства на точното място и в точното време.

Как протича обучението и как е структурирана учебната програма?

Обучението на студентите по фармация се организира в три етапа:

- **Първи етап** цели да осигури фундаменталната подготовка на бъдещите фармацевти.
- **Втори етап** - изучават специални фармацевтични дисциплини с цел усвояване на знания и умения за упражняване на фармацевтичната професия.
- **Трети етап** е преддипломен стаж, който се провежда в аптеки.

Обучението по фармация обикновено се провежда само в редовна форма и е с продължителност 5 години (10 семестъра). Тоест, завършващите получават директно степен „магистър“.

В рамките на 9 семестъра се изучават множество фундаментални и специализирани фармацевтични науки. Важна част от образователния процес са и минимум две учебни практики, както и минимум една учебно-производствена практика в лабораторни условия.

И това не е всичко. Преди да завършат, бъдещите фармацевти трябва да изкарат 6 месеца пред-

дипломен стаж. Процесът е под надзор на ментор от висшето училище, като впоследствие студентите предават доклади за опита, който са натрупали. Важно е да се отбележи, че тук се получава и мнение от работодателя, който споделя впечатленията си от кандидат-фармацевта.

Дипломирането на студентите по фармация става след успешно полагане на държавни изпити по следните учебни дисциплини:

- технология на лекарствените форми и биофармация;
- фармакогнозия, фармакология и токсикология;
- фармацевтична химия и фармацевтичен анализ;
- социална фармация и фармацевтично законодателство.

Издържалите успешно Държавните изпити получават диплома за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен „Магистър“ и правоспособност „Магистър – фармацевт“.

Какъв съвет бихте дали на всички ученици, пред които стои въпросът дали да изберат специалност Фармация?

Добрите фармацевти имат афинитет към природните науки като химия и биология още от училището. Ако искате да следвате фармация – залягайте над тези два учебника още от средното училище. Познанията, които ще натрупате, ще помогнат както по време на следването, така и в професионалния ви живот.

Труден ли беше кандидатстудентският процес? Има ли специфики, за които трябва да предупредите бъдещите кандидати?

Що се касае до кандидатстудентския процес, определено той беше едно от най-големите предизвикателства в моя живот. Цели две години ми отне подготовката за МУ-София. Две години, през които целият ми свят беше химия и биология. Трябва да се посветиш изцяло на тях, за да гарантираш успеха си в бъдеще. Безброй уроци и задачи – всичко това в името на това да сбъдна мечтата си.

Кое е най-важното нещо, което научихте от образованието си?

Дисциплинираност, изпъннителност и последователност. Трябва да бъдеш много организиран и последователен в целия учебен процес през всичките години на следването си.

